
Community Wealth Building programma

Actieplan 2024 – 2025

Inleiding

Dit actieplan biedt een overzicht van de belangrijkste activiteiten en doelen voor het community wealth building (CWB) programma voor de komende periode (2024-2025).

De gemeente Amsterdam is namens het alliantiebestuur van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West (NP SNW) initiatiefnemer en coördinator van dit programma. Het CWB-programma betreft als dwarsdoorsnijdend principe alle thema's en alliantiepartners van het nationaal programma.

Met het ondertekenen van het convenant hebben lokaal verankerde organisaties toegezegd zich voor ten minste twintig jaar in te zetten om te bouwen aan een beter Nieuw-West. Een startschot dat daarmee ook de basis vormt voor community wealth building in Nieuw-West.

Hoe het is

In Amsterdam Nieuw-West gaat er veel goed. Het is een stadsdeel dat bruisst van talent, potentie en ondernemingszin. Maar er zijn ook uitdagingen. Mensen hebben het financieel moeilijk, ook als ze werken. Er zijn te weinig banen waar je goed van kunt rondkomen en er is een tekort aan personeel in essentiële sectoren als zorg en het onderwijs. De Amsterdamse economie groeit wel, maar daar merken te weinig mensen in Nieuw-West iets van. Investerings- en middelen gaan nauwelijks in het gebied rond en stromen juist weg uit de lokale economie.

Kleine ondernemingen lopen het risico uit de markt geprijsd te worden door grotere ketens. Terwijl de kleine ondernemers juist zorgen voor authenticiteit en verbondenheid in een buurt en voor een 'multipliereffect': verdiend geld wordt weer lokaal besteed. Zij kennen hun klanten en bouwen op hun leveranciers. Waar we mogelijk op uitkomen is een stad vol ketenwinkels en internationaal opererende leveranciers waar bewoners van de stad en werknemers niets over te zeggen hebben.

Maar de economie hoeft niet iets abstracts te zijn waar we geen invloed op hebben. De economie is iets waar we met z'n allen over gaan en is in die zin van ons allemaal en dus ook van Nieuw-West. Daar gaat community wealth building over.

Wat CWB kan bereiken

Community wealth building is een economische ontwikkelingsstrategie om te komen tot een eerlijke, democratische en lokale economie. Dit gebeurt door geldstromen te verleggen en een in de wijken verankerde economische infrastructuur te bouwen. Deze infrastructuur jaagt de ontwikkeling aan van breed gedeeld eigenaarschap over ondernemingen, faciliteiten en vermogen.

Met het CWB-programma willen we economische bedrijvigheid creëren waarbij een groter deel van de geproduceerde waarde terecht komt bij werknemers en bewoners in Nieuw-West. Deze bedrijvigheid zorgt tegelijkertijd ook voor meer werkgelegenheid in Nieuw-West. Met andere woorden: het geld dat verdiend wordt in Nieuw-West kan daar langer rondgaan en beter verdeeld worden onder de medewerkers.

Er zijn twee belangrijke criteria waaraan de werkgelegenheid moet voldoen. Het loon moet hoog genoeg zijn om van rond te komen: een leefbaar loon.

Dat betekent dat op basis van de kosten van levensonderhoud jaarlijks wordt berekend hoe hoog het loon moet zijn. Dat is doorgaans substantieel hoger dan het wettelijk minimumloon. Door een leefbaar loon te betalen, dragen werkgevers bij aan meer bestaanszekerheid en verlagen zij het risico op financiële stress en schulden.

Daarnaast zijn werknemers ook mede-eigenaar van de onderneming waarvoor ze werken. Dit zorgt ervoor dat ze zeggenschap hebben over de koers van de onderneming en dat ze in de winst kunnen delen.

Onderscheidend voor het CWB-programma zijn de ondernemingen waarin de werknemers mede-eigenaar zijn en zeggenschap hebben. We noemen dit 'coöperatieve ondernemingen'. Dat kunnen werknemerscoöperaties zijn, wijkbedrijven, stichtingen, sociale ondernemingen, kleine bedrijven of een consortium van zzp'ers. De beste resultaten worden in een gebied bereikt als deze coöperatieve ondernemingen elkaar versterken in een netwerk of keten. Omdat er op die manier grotere economische stabiliteit ontstaat voor de individuele ondernemingen.

Een ander onderscheidend element van CWB is de lokale inkoop. De beste manier om geldstromen te verleggen is namelijk om ankerorganisaties in een gebied lokaal te laten inkopen. Ankerorganisaties hebben een maatschappelijke taak en ze zijn lokaal geworteld door de taken die zij uitvoeren. Bijvoorbeeld de gemeente, ziekenhuizen, scholen, en andere publieke en semipublieke partijen.

Ankerorganisaties zijn substantiële economische spelers. Ze hebben een omvangrijke inkoop, veel werknemers en vaak ook investeringsmogelijkheden en vastgoed in eigen beheer.

CWB bouwt op een paar theoretische principes:

- De welvaart wordt op voorhand verdeeld: predistributie. Dit voorkomt dat de ongelijkheid achteraf via uitkeringen en toeslagen gerepareerd moet worden: redistributie of herverdeling. De opbrengsten van de economie komen dus meer terecht bij de minst welvarende groepen.
- Bewoners en werknemers hebben zeggenschap en eigenaarschap over de economie en de ondernemingen, over de opbrengsten daarvan, en over de 'bronnen', zoals grond, financiën, vastgoed, kennis en expertise.
- De opbrengsten die in een gebied en door de mensen daar worden gegenereerd, vloeien terug naar bewoners en gemeenschappen in dat gebied. Geldstromen blijven niet 'extractief', maar worden 'circulair'.
- Het 'multiplier effect': het lokaal laten circuleren van geld (waarbij de multiplier staat voor het aantal keren dat het 'rondgaat'), levert veel op. Lokale bedrijven betalen loon aan lokale werknemers, die weer lokaal geld uitgeven. Enzovoort. Als je koopt bij een multinational, gaat een hoog percentage van het geld onmiddellijk de gemeenschap uit. Mede daarom wil CWB coöperatieve netwerken uitbouwen. Het gaat om schaal, niet om afzonderlijke, kleine projecten.

Om de coöperatieve ondernemingen en het netwerk van de grond te krijgen is er, zoals gezegd, een ondersteunende infrastructuur nodig: die noemen we community wealth bedrijfsdiensten.

De CW-bedrijfsdiensten:

- a.** leveren essentiële zakelijke diensten aan coöperatieve ondernemingen in oprichting. Dit behelst intensieve ondersteuning in de start- en opbouwfase en backoffice diensten aan het gehele netwerk van ondernemingen. Door deze diensten collectief te organiseren besparen de nieuwe ondernemingen geld. Daarnaast ontstaat er ook een gemeenschappelijke werkwijze en cultuur en wederzijdse samenwerking.
- b.** brengen vraag en aanbod bij elkaar. CW-bedrijfsdiensten koppelen inkoopcontracten van de gemeente en andere alliantiepartners aan het groeiende netwerk van coöperatieve ondernemingen. Ook komt er een Koop Lokaal Platform waar vraag en aanbod elkaar kunnen vinden op bijvoorbeeld type sector of locatie.
- c.** hebben toegang tot verschillende financieringsmogelijkheden voor de verschillende stadia van de initiatieven. Denk aan startkapitaal, werkkapitaal, kapitaalinvesteringen of subsidies. Het gaat hierbij om geduldige financiering: dat is financiering tegen een lage rente en met een lange aflostermijn.
- d.** ontsluiten diverse bronnen van alliantie- en andere partners, voor gezamenlijk en effectiever gebruik. Bronnen is een breed begrip, het omvat zaken zoals vastgoed, grond, financiën en expertise.

Samen – dus de ankerorganisaties, het netwerk van coöperatieve ondernemingen en de CW-bedrijfsdiensten – vormen deze elementen de basis van het 'ecosysteem' voor een eerlijke, democratische lokale economie in Nieuw-West. Op pagina 10 en 11 staat de schematische weergave van het te ontwikkelen ecosysteem.

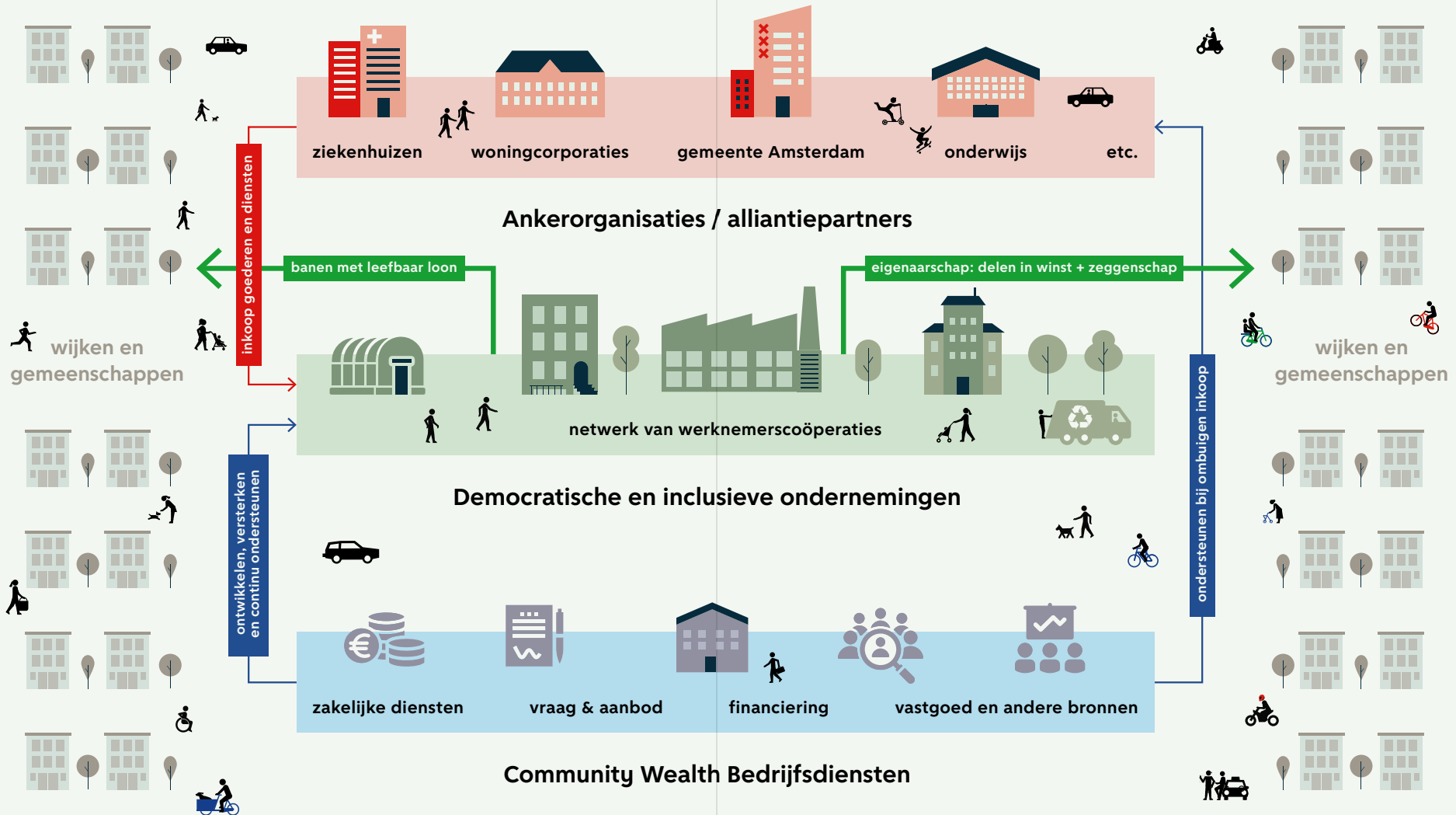
Samenvattend kunnen we zeggen dat een CWB-strategie is gebouwd op vijf pijlers om extractie van welvaart uit de wijken tegen te gaan en breed gedeelde welvaart op te bouwen in de wijken: (1) een netwerk van coöperatieve ondernemingen, (2) lokale inkoop door ankerorganisaties, (3) goed werk – met leefbaar loon en aansluitend op mogelijkheden en behoeften van werknemers, (4) lokaal gewortelde financieringsbronnen, (5) gedeeld beheer over grond en vastgoed.

Ons CWB-programma bouwt voort op de successen die eerder behaald zijn met CWB en allerhande voorlopers daarvan in het buitenland, onder andere in Mondragon, Spanje en Cleveland in de Verenigde Staten.

De Noord-Engelse stad Preston heeft CWB succesvol toegepast op haar eigen situatie. Schotland heeft inmiddels een minister voor Community Wealth die deze strategie uitrolt over het hele land, met een scherp oog voor de regionale en lokale context.

Voor de goede orde: we beginnen niet op nul. Bij het ontwikkelen van coöperatieve ondernemingen bouwen we in eerste instantie voort op de ondernemersgeest van bewoners in Nieuw-West waaruit talloze initiatieven zijn voortgekomen. Wat de ontstaansgeschiedenis ook is, in dit stuk noemen we de prilste vorm richting een coöperatieve onderneming een 'initiatief'. CWB richt zich op de lokale economie.

Daarbij realiseren wij ons uiteraard dat de economie van Nieuw-West onderdeel uitmaakt van de Amsterdamse economie en vice versa. We werken samen met Zuidoost, Noord en andere gebieden in onze stad, en op termijn ook daarbuiten.

2024-2025

Het actieplan is opgebouwd langs de sporen (1) inkoop, (2) coöperatief ondernemerschap en (3) ondersteunende infrastructuur, gevolgd door (4) communicatie en community, (5) monitoring en leren en (6) organisatie en financiën.

We lichten ieder onderdeel toe met een beschrijving van de aanpak, de beoogde resultaten.

We starten met de opbouw van een team en richten ons tegelijkertijd op zichtbare resultaten op korte termijn. Ook voor dat laatste is een toegewijd team nodig, en enkele ‘pools’ van specialisten die op oproepbasis beschikbaar zijn om technische ondersteuning en expertise te leveren.

1. Inkoop

We organiseren een sterke samenwerking van Amsterdamse ankerorganisaties om de inkoop, werving en investeringen in Nieuw-West te vergroten. Daarbij gaat het nadrukkelijk om meerdere vormen van ‘spending’, het uitgeven van geld. Bij het uitgeven van geld aan inkoop en aanbestedingen en subsidies, het aannemen van personeel en de investeringen die we doen, richten we ons zoveel mogelijk op Nieuw-West en de daar bestaande of te vormen coöperatieve ondernemingen.

De gemeente Amsterdam neemt een voortrekkersrol op zich, maar zoekt ook nadrukkelijk de samenwerking met andere grote lokaal verankerde werkgevers en inkopers. We willen van elkaar leren en elkaar uitdagen om ambitieuze doelen te stellen. Daarbij richten we ons in eerste instantie – maar niet uitsluitend – op de (grote) alliantiepartners van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West. Zij hebben zich namelijk al gecommitteerd aan de principes van CWB door het convenant te ondertekenen en het Uitvoeringsprogramma 2024-2027 vast te stellen.

Bij inkoop horen twee actielijnen:

- a. Samenwerkende ankerorganisaties kopen meer lokaal in met concrete doelstellingen om geldstromen naar Nieuw-West te verleggen
- b. Analyse en monitoring inkoopgegevens

Actielijn 1a

Samenwerkende ankerorganisaties kopen meer lokaal in, met het concrete doel om geldstromen naar Nieuw-West te verleggen

Er schuilt een gigantische investeringskracht in de inkoopbudgetten van grote ankerorganisaties in Nieuw-West. Op dit moment belanden die budgetten amper in Nieuw-West. Ankerorganisaties hanteren vaak grote inkoopvolumes om hun doelstellingen veilig te stellen. Deze inkoopvolumes, al dan niet opgedeeld in percelen, kunnen een barrière vormen voor kleinere lokale partijen. Door met een kopgroep van alliantiepartners meer lokaal in te kopen, vergroot de economische weerbaarheid in Nieuw-West.

Er ontstaan meer verdienkans voor coöperatieve ondernemingen in Nieuw-West en andere lokale ondernemingen.

De komende jaren implementeren we de strategie om de inkoopstromen naar Nieuw-West te verleggen. Dit doen we in een pilot, waarin we al doende leren. We testen het juridisch, financieel en dienstverlenend instrumentarium dat we nodig denken te hebben.

Dit doen we in samenwerking met gemeentelijke experts van Concern Inkoop en Strategie (CIS) en in samenwerking tussen (ten minste) de volgende ankerorganisaties: Hogeschool van Amsterdam (onderwijs); OLVG (gezondheidszorg); De Alliantie (woningcorporatie); STWT (basisonderwijs) en Gemeente Amsterdam (overheid). Deze organisaties vervullen een voorbeeldfunctie naar andere organisaties in hun werkveld.

De beoogde resultaten voor 2024-2025 zijn:

- een actief en groeiend netwerk van ankerorganisaties die meer lokaal inkopen. Concrete doelstellingen per organisatie worden geformuleerd na een nulmeting. Waar staan we nu en waar willen we naar toe?
- een groeiende inkoopbehoefte (vraag), geschikt voor de lokale markt (coöperatieve ondernemingen). Het streefgetal bepalen we na nulmeting;
- een weergave van de gezamenlijke inkoopbehoefte;
- inzichtelijk krijgen welke behoeftes er aan de inkoopkant zijn en wat er voor nodig is om daaraan tegemoet te komen door aanbieders (coöperatieve bedrijven) in Nieuw-West;
- onderzoeken hoe de aanbestedingswet maximaal kan worden ingezet. Maar ook over hoe het subsidie-instrument maximaal kan worden ingezet, bijvoorbeeld bij de ontwikkeling of opstartfase van nieuwe ondernemingen;
- belemmerende bepalingen binnen de huidige beleid/wet- en regelgeving identificeren;
- onderzoeken hoe we bij potentiële aanbestedingen (maar ook uitgave van grond, vastgoed en andere 'spending') criteria kunnen meenemen die voldoen aan de CWB-principes;
- lering trekken uit huidige aanbestedingen, waarbij (lokale) kleinere ondernemingen betrokken zijn in oderaanneming, met als doel deze zelfstandig in te kunnen laten schrijven op aanbestedingstrajecten.

Actielijn 1b

We analyseren inkoopgegevens van betrokken ankerorganisaties

We willen inzichtelijk maken waar het geld van inkoop landt en vooral waar kansen liggen om geldstromen om te buigen naar Nieuw-West.

Inkopers van de gemeente krijgen bovendien meer handvatten om coöperatieve ondernemingen mee te laten dingen bij inkoop/aanbesteding.

Om de impact van het beleid te kunnen monitoren is het nodig om de datapositie te verbeteren. Het moet mogelijk zijn om het percentage te berekenen dat lokaal besteed wordt. Ook moet inzichtelijk zijn hoe dat aandeel groeit naarmate de jaren vorderen en de CWB-strategie breder toegepast wordt.

Samen met specialisten binnen de gemeente ontwikkelen we een datastrategie. Vervolgens analyseren we de data, met behulp van een onafhankelijk inkoopexpert. De onderzoeksresultaten onderbouwen het advies voor de inkoopstrategie. Als dit proces bruikbaar resultaat oplevert, stimuleren en ondersteunen we andere alliantiepartners om een vergelijkbare analyse te maken.

Beoogde resultaten 2024-2025:

- een onderzoeksrapport dat duidelijk maakt welke data nodig zijn om streefwaarden te formuleren om de CWB-doelstellingen te monitoren;
- nulmeting van de (benodigde) data. Inzicht in welke data al waar worden geregistreerd, welke niet, en de stand van zaken;
- concept-dashboard op basis van de streefwaarden.

2. Coöperatief ondernemerschap

We willen een samenhangend netwerk ontwikkelen van werknemers-coöperaties en andere vormen van coöperatief ondernemerschap in Nieuw-West. We doen dit in verschillende sectoren en met werk op verschillende niveaus. We versterken bestaande initiatieven en koppelen deze aan inkoopmogelijkheden van alliantiepartners/ankerorganisaties als zij aanbestedingen doen. Zo benutten we inkoop om coöperatief ondernemerschap te versterken en op te schalen. We gaan nauw samenwerken met de wijkallianties van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West.

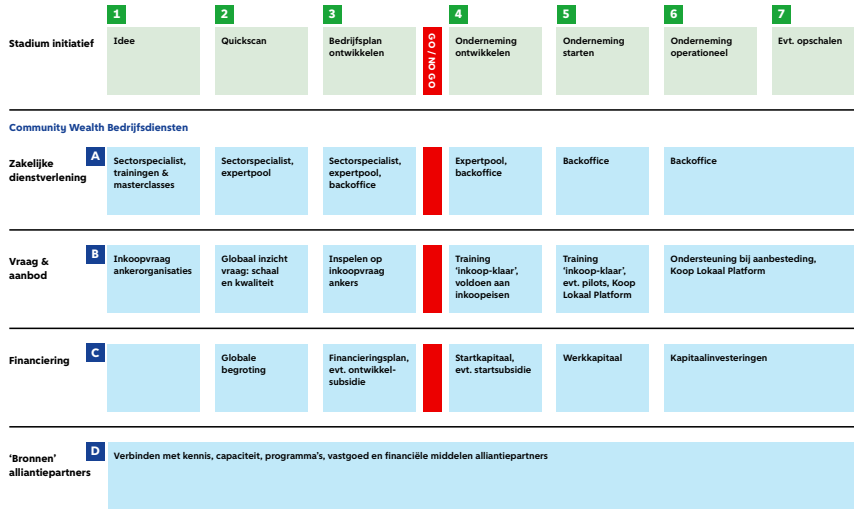
Actielijn 2

We realiseren met initiatiefnemers minstens vier coöperatieve ondernemingen

We ondersteunen initiatiefnemers die een coöperatieve onderneming willen opzetten. We leveren financiële, juridische en zakelijke ondersteuning op maat. Ook koppelen we deze initiatieven aan de gemeente (WPI) en (informele) wijkorganisaties, zodat mensen met een uitkering hier aan het werk kunnen. We verstevigen CWB in de kansrijke sectoren: voedsel, energie/isolatie, zorg/welzijn en beheer/onderhoud. En in de focusgebieden, aansluitend op de wijkallianties.

Van idee naar democratische & inclusive onderneming

Een coöperatieve onderneming ontwikkelen kent grofweg zeven stadia. In die stadia verschillen de ondersteuningsbehoeften en ook de relatie tot de inkoop(mogelijkheden) van ankerorganisaties. Los daarvan ontstaan er ook ideeën voor coöperatief ondernemerschap vanuit de inkoopbehoeften van ankerorganisaties. Afgelopen tijd hebben we ons netwerk verder ontwikkeld. We hebben gekeken naar de mogelijkheden om in Nieuw-West ondernemingen op te zetten en in welke sectoren dat het beste kan.

We hebben de kansrijkste sectoren geselecteerd aan de hand van lopende programma's, verwachte werkgelegenheid en arbeidspotentieel in Nieuw-West. Dit heeft geleid tot een longlist van zestien initiatieven. We maken bij elk initiatief een inschatting van het potentieel, de planning en het benodigde

budget – meer of minder accuraat afhankelijk van de fase waarin het initiatief zich bevindt. Er dienen zich voortdurend nieuwe ideeën aan. We werken met een afwegingskader om de kansrijkste initiatieven te selecteren. Op basis van potentieel, concreetheid en de fase waarin het initiatief zich bevindt, prioriteren we onze inzet. We binden sectorspecialisten aan ons zodat zij binnen hun sectoren initiatieven kunnen opsporen, aanjagen en ontwikkelen. Binnen en vanuit de alliantie gaan we continu het gesprek aan op zoek naar nieuwe mogelijkheden.

Beoogde resultaten 2024-2025:

- selectie van kansrijkste initiatieven en starten met circa twee initiatieven per sector van een ontwikkeltraject (fase 3 en mogelijk verder) richting een coöperatieve onderneming;
- lanceren van de eerste twee coöperatieve ondernemingen voor eind 2024;
- eind 2025 staan er minimaal vier functionerende werknemerscoöperaties (of andere vormen van coöperatieve ondernemingen), waarvan ten minste één grote (zicht op vijftig werknemers of meer);
- continu verstevigen en uitbreiden netwerkinitiatieven.

3. Ondersteunende infrastructuur

Ervaringen in de VS, het VK en andere plekken in Europa, laten zien dat een specifieke, lokaal ingebedde, ondersteunende infrastructuur een essentieel element is van een sterke CWB-strategie. Deze infrastructuur kan de beoogde verandering duurzaam ondersteunen en aanjagen. Door de eerste pilots met het ontwikkelen van werknemerscoöperatieven en het lokaal richten van inkoop, krijgen we steeds beter zicht op de impact die CWB kan hebben. En welke randvoorwaarden daarvoor nodig zijn.

Actielijn 3

We creëren een infrastructuur om de coöperatieve initiatieven te ondersteunen en ontwikkelen

Onder de bewoners van Nieuw-West is er een groot ondernemerspotentieel. Het ontbreekt echter ook aan capaciteit voor serieuze bedrijfsontwikkeling. Een brede ondersteuning en hulp bij ontwikkeling is wenselijk. Bijvoorbeeld om de levensvatbaarheid van zakelijke ideeën te beoordelen en om ondernemingsplannen op te stellen. Of ook om leveranciers succesvol mee te laten dingen naar aanbestedingen van ankerorganisaties of om een professionele ondernemingsstructuur op te zetten. Maar ook om noodzakelijk kapitaal voor nieuwe ondernemingen te identificeren en verkrijgen.

Net als het aantrekken van managementtalent, het bieden van financiële analyses, marketingstrategieën, het trainen van werknemers om een interne cultuur van gedeeld eigendom binnen de ondernemingen op te bouwen. Het ontbreekt grotendeels aan lokale expertise om coöperatieve ondernemingen op te bouwen en te runnen. Hiervoor bouwen we waar mogelijk voort op bestaande infrastructuur, zoals vanuit de afdeling Ondersteuning Ondernemers vanuit de directie Werk, Participatie en Inkomen.

Om de kloof aan de aanbodzijde op te vullen, komt er één duidelijk ondersteuningsloket, **community wealth bedrijfsdiensten**. Hierin is een compact team van allround professionals beschikbaar met daaromheen een pool van experts op afroep. De missie is om het groeiend netwerk van coöperatieve ondernemingen te verbinden, te ontwikkelen, op de markt te brengen en voortdurende ondersteuning te bieden. Dit team staat rechtstreeks in contact met ondernemers in Nieuw-West om hen te begeleiden en te voorzien van de nodige vaardigheden en capaciteiten om succesvolle en duurzame ondernemingen te bouwen en te beheren. CW-bedrijfsdiensten zijn de verbindende schakel naar grond en vastgoed van alliantiepartners voor CWB-doeleinden.

Op dit moment vallen de onderstaande onderdelen binnen de CW-bedrijfsdiensten. Gaandeweg scherpen we dit aanbod aan op basis van de behoeften uit de praktijk:

- a.** Het leveren van essentiële **zakelijke diensten** aan coöperatieve ondernemingen. Dit bestaat uit intensieve begeleiding van ondernemingen in oprichting en gedurende hun eerste jaren. Denk hierbij aan managementondersteuning, financiële zorgen aanpakken en nieuwe klanten identificeren. Ook backoffice-diensten voor het gehele netwerk

van bedrijven vallen hieronder. Bijvoorbeeld: management- en werknemerstrainingen; HR en financieel beheer, zoals loonadministratie, belastingaangifte, audits, winst- en verliesrekeningen.

Door deze diensten collectief te organiseren, besparen de nieuwe bedrijven geld. Het zorgt ook voor een gemeenschappelijke werkwijze en cultuur onder alle coöperatieve bedrijven;

- b.** Overzicht bewaren van **vraag en aanbod** en verbindingen daartussen leggen, onder andere door een Koop Lokaal Platform te ontwikkelen – een plek waar vraag en aanbod elkaar kunnen vinden op sector en locatie. Maar ook trainingen om coöperatieve ondernemingen ‘leverancierklaar’ te krijgen;
- c.** Kennis over en toegang tot een reeks **financieringsmogelijkheden** voor de verschillende stadia van de coöperatieve ondernemingen, zoals voordelig startkapitaal, werkkapitaal, kapitaalinvesteringen en subsidies;
- d.** Ontsluiting van diverse **‘bronnen’**, zoals vastgoed, (uit te geven of te beheren) grond en ‘deelnemingen’, financiën en expertise van alliantie- en andere partners. Het is de bedoeling dat deze bronnen gezamenlijk en effectiever gebruikt worden.

Beoogde resultaten 2024-2025:

- ondersteuning aan CWB-initiatieven gebundeld in één zichtbare en toegankelijke plek: CW-bedrijfsdiensten, operationeel voor eind 2024;
- realiseren van een online Koop Lokaal Platform waarop divers lokaal aanbod in Nieuw-West te vinden is, met zoekfunctie op sector/product/dienst en contactgegevens, zodat lokaal inkopen makkelijker wordt. Streven: vijfhonderd vindbare lokale organisaties in 2024 (waarvan minimaal honderd met actieve deelname door eigen bijdrage van hun data);

- een operationeel investeringsinstrument voor coöperatieve initiatieven met eind 2025 minimaal € 1.000.000,- aan investeringsvermogen, bijeengebracht door verschillende alliantiepartners en andere partners die de doelen onderschrijven;
- een onder alliantiepartners gedeelde werkwijze voor gezamenlijke inzet van bronnen voor CWB voor medio 2025.

4. Communicatie en community

Actielijn 4

We creëren een gezonde voedingsbodem voor community wealth building: een breed gedeeld narratief voor een democratische en inclusieve economie

CWB is steeds bekender binnen de gemeente Amsterdam, onder alliantiepartners en bij initiatieven in Nieuw-West. Toch is het voor de meeste betrokkenen nog relatief onbekend terrein. Ook is nog niet breed bekend hoe we deze werkwijze momenteel vertalen in praktische activiteiten en ondersteuning in Nieuw-West.

We willen CWB breder bekend maken en het voor alle betrokkenen makkelijker maken om aan te haken. Dit doen we door:

- eigen communicatiemiddelen te ontwikkelen, zoals infographics en filmpjes van best practices. We doen dit zoveel mogelijk in het Nederlands en met voorbeelden die van toepassing zijn op Nieuw-West. We werken samen met creatieve bureaus in Nieuw-West;
- bijeenkomsten in de wijk te organiseren met een groeiende groep CWB-ambassadeurs voor potentiële initiatieven en werknemers;
- bijeenkomsten te organiseren voor ankerorganisaties, gemeentelijke directies en de vijf andere domeinen van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West;

- een reeks trainingen te organiseren van verschillende lengte en diepgang, afgestemd op verschillende doelgroepen, globaal onder te verdelen in twee categorieën:
  - **masterclasses** en workshops gericht op CWB-modellen, casestudies en planningsoefeningen waarmee deelnemers kunnen verkennen hoe ze hun eigen werk kunnen koppelen aan de CWB-visie en -strategieën. Doelgroep: personen/organisaties die werken in de praktijk van Nieuw-West, zoals Stadsdeel/gemeentemedewerkers, lokale opbouwwerkers, buurtwerkers en activisten, alliantiepartners, leidinggevenden van ankerorganisaties en lokale ondernemers;
  - kortere **trainingen**/presentaties om in brede zin educatie te verzorgen over CWB en de positieve impact die het kan hebben op de toekomst van Nieuw-West. Doelgroep: breed publiek in Nieuw-West, dat laagdrempelig wil leren over CWB en het verbeteren van de lokale economie.

Beoogde resultaten 2024-2025:

- diverse communicatieproducten, waaronder: presentatiemiddelen CWB, introductiefilmpje 'wat is CWB en wat levert het op voor NW', vervolgf filmpjes op thema (zoals 'coöperatief ondernemen', 'de kracht van inkoop', 'mijn wijk, mijn economie')
- minimaal twee keer per jaar een publieke CWB-bijeenkomst in de wijk met presentaties, CWB-ambassadeurs en aansprekende voorbeelden;
- Nederlandstalig trainingsprogramma, trainingsmateriaal en een lokale pool van trainers;
- elk kwartaal een masterclass voor een specifieke doelgroep;
- leernetwerk van deelnemers van de masterclasses / CWB-ambassadeurs, die met verstrekte tools/trainingsmateriaal aan de slag kunnen in hun eigen organisatie.

5. Monitoring en leren

Actielijn 5

We leren continu van wat we doen en monitoren onze impact

Een gecoördineerde CWB-strategie is nieuw voor Amsterdam en voor Nederland, zeker op deze schaal en in deze samenhang. Met uitsluitend traditionele indicatoren kunnen we de vernieuwende werkwijze en de brede veronderstelde impact niet monitoren. Bovendien is CWB een integraal onderdeel van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West, waardoor ook de monitoring en het werkend leren daar in het CWB-programma geïntegreerd moeten worden.

De context van Nieuw-West verschilt bovendien van de context in Preston en Cleveland. De dominante stakeholders verschillen, net als de wetgeving, wat leidt tot een andere uitwerking van de basisstrategie in beleid en praktijk.

Als we de impact van het CWB-programma goed willen meten, dan is zicht op deze context een randvoorwaarde. Een goede monitoring van de werkwijze, de resultaten en de impact helpt ons bijsturen waar nodig en kan belangrijke lessen bieden voor andere gebieden in Amsterdam, Nederland en daarbuiten.

Tot slot moet de blik van de bewoners van Nieuw-West centraal staan. Daarom ontwerpen en implementeren we in nauwe samenwerking met lectoren van de HvA een inclusieve, op bewonersgerichte, contextspecifieke CWB-verandertheorie. Ook bouwen we een betrouwbaar meetinstrument om de kortetermijneffecten, output en lange termijn sociaaleconomische impact van het CWB-programma te monitoren.

Het gaat om lokale economische en niet-economische welvaart. We gebruiken daarbij de methodieken die in het bredere kader van het Nationaal Programma Samen Nieuw-West worden ontwikkeld.

Beoogde resultaten 2024-2025:

- lokaal ingebedde verandertheorie en betrouwbaar monitoringsinstrument voor de output en impact van CWB in Nieuw-West;
- nulmeting op basis van getest monitoringsinstrument.

6. Organisatie en financiën

Programmateam

De uitvoering van het programma Community Wealth Building is in handen van het programmateam. De kern wordt gevormd door een overall programmamanager, een (extern) strategisch adviseur en internationaal CWB-expert – Ted Howard – en een procesunit, bestaande uit een programmasecretaris, procesondersteuning en een communicatiemedewerker. De sporen inkoop, coöperatief ondernemerschap en infrastructuur worden elk aangestuurd door een projectleider. Deze kern wordt aangevuld en uitgebouwd conform voorliggend actieplan en begroting.

Financiën

De kosten voor het CWB-programma zijn zowel in 2024 als in 2025 op € 2,2 mln. begroot en worden gedekt vanuit de 'coalitiemiddelen' voor de Masterplannen.

Aansturing

Om de inzet en betrokkenheid van inhoudelijk betrokken directies te borgen en slagkracht te organiseren, is een ambtelijk opdrachtgeversoverleg ingesteld. Dit overleg fungeert als afstemmingsoverleg tussen opdrachtnemer (overall programmamanager en programmateam) en ambtelijk opdrachtgevers en ter voorbereiding van de stuurgroep. Het

overleg bestaat uit de volgende opdrachtgevers met ieder hun eigen portefeuille:

- Overall: stedelijk directeur NP SNW, programmadirecteur NP SNW;
- Inkoop: directeur Inkoop, directeur DJZ (adviserend);
- Ondersteunende infrastructuur: directeur Inkomen;
- Coöperatieven: directeur stadsdeel Nieuw-West.

Voor de bestuurlijke opdrachtgevers is een stuurgroep ingericht. Deze stuurgroep bestaat uit de wethouders inkoop, democratisering en gebiedswethouder Nieuw-West en de stadsdeelvoorzitter Nieuw-West. Desgewenst kunnen (andere) leden van het alliantiebestuur en/of wethouders worden uitgenodigd als er op inhoud dilemma's en/of besluitvorming nodig is.

**Definitieve versie,
oktober 2024**

Fotografie:
Beeldarchief Samen Nieuw-West,
Edwin van Eis, Martin de Bouter

